

ning end de andre Lokaliteter, om hvilke der kan være Spørgsmaal. Jeg skal ikke yderligere udvikle alle de Ting, der efter min Mening maa give det gamle Viborg en særlig Interesse. Jeg vil kun bede Dem minde den Rolle, som Viborg i Virkeligheden har spillet i Danmarks Historie. Ikke blot i Middelalderen, men ogsaa i Nutiden, den Betydning, som Viborg har haft i Middelalderen, baade i retslig Henseende og i økonomisk Henseende — jeg skal med Hensyn hertil kun minde om det gamle Snaapsthing — og den Betydning, det har haft i Nutiden, hvor jeg skal minde om, at det har været og endnu er Stedet for Viborgs Overret, men særlig skal jeg dog minde om, at Viborg blev gjort til Sæde for de jydskke Provindsalfstænders Forsamling. Naar dette har været Tilfældet, ikke blot i Nutiden, men i Middelalderen, at Viborg har spillet denne Rolle, antager jeg, at man let vil blive enig om, at dette ikke har været noget tilfældigt Indfald, men at det i Virkeligheden har været begrundet i den Veliggenhed, som Viborg har. Man behøver kun at kaste et Blik paa Sjællands Kort for at komme til Overbevisning om, at Viborg er saa at sige Centralpunktet i Sjælland, den er saa at sige den eneste større By, der findes i denne Del af Sjælland, og det er naturligvis denne centrale Veliggenhed, der har gjort, at Viborg er kommen til at spille den Rolle den har spillet. Men det er ogsaa den Rolle, den har spillet, der gjør, at Viborg maa siges at have en særegen Betydning. Jeg tror ikke, det kan misstændes, at det er af Interesse for hele Sjælland og derigennem ogsaa for hele Landet, at der i Midten af Sjælland findes en større By som Viborg, som kan gøres til Centralpunkt for mange Interesser. Viborg har saa at sige ingen Forbindelse søværts med Omverdenen, den Forbindelse, Viborg nu har med Omverdenen, sker altsaa landværts, men det forekommer mig, at der er Meget, der taler for, netop paa Grund af denne Viborgs Veliggenhed at sætte den saa vidt muligt i let Kommunikation med de andre Dele af Sjælland. Foraa vidt jeg nævnte den Betydning, Viborg har haft og endnu har som Sæde for Viborg Overret, vil man maaske sige, at det i og for sig ikke har Stort at sige, saaledes som Prosesvæsenet er ordnet nu, men vi maa jo ikke skjule for os selv, at vi ogsaa paa dette Omraade forhaabentlig staa ovenfor betydningsfulde Reformier, og dersom man tænker sig en Omordning af Retsvæsenet, gaaende nogenlunde i den Retning, der har været paataant, og som er foreslaaet

fra Ministeriets Side, dersom man tænker sig Offentlighed og Mundtlighed indført i Retspleien koncentreret paa Hoedpunkterne i den vigtige Retsforhandling, fremtræder igjen Viborg som et Punkt, man ikke kan gaa forbi, men saa bliver det ogsaa af særlig paatrængende Betydning, at dette Centralpunkt for Retsvæsenet i Sjælland kommer i saa nær og saa let Forbindelse med det øvrige Sjælland som muligt. Jeg vil antage, at jeg ikke har nødig videre at udvikle dette, thi det forekommer mig, at det let maa falde i Dinene for Enhver, der kaster et Blik paa Kortet og et Blik paa Historien.

Men efter at have forudstiftet dette, gaar jeg over til at spørge om det virkelig kan siges, at Viborg trædes for nær af den Linie, der er foreslaaet af Regeringen, fra Løgstør til Hobro, og det forekommer mig heller ikke at kunne benægtes. En Linie fra Hobro til Løgstør vil blive en Bane for en Egn, som nu for en stor Del maa siges at høre til Viborgs Opland, og det endogsaa til den bedste Del af Viborgs Opland. Man vil formodentlig sige, at naar en Bane føres fra Løgstør over Mars og i lige Linie til Hobro, vil den komme til at gaa saa fjernt fra Vestkysten af Himmerland, hvor det fornemlig er, at Viborgs Opland findes, at det ikke i nogen væsentlig Grad kan afficeres af denne Bane, men jeg vil i den Henseende blot gjøre opmærksom paa en Udtalelse, der findes i Motiverne til Regeringens Lovforslag, den nemlig, at et Vælte paa 1 à 1½ Mil maa siges at høre til en Banes naturlige Opland. Hvis de Herrer ville se paa Kortet og tænke Dem en Jernbanelinie trukken 1½ Mil Vest for Viborg, ville de se, hvorledes der ved denne projekterede Bane fradrages Viborg en ingenlunde ubetydelig Del af det Opland, der utvivlsomt tilhører den, det trækkes bort fra den og føres videre enten til Løgstør eller til Hobro. At Viborgs Interesser vilde blive paavirkede deraf, deraf foreligger ogsaa et Vidnesbyrd i den Omstændighed, at der næppe er nogen Sag, som i ikke saa ganske saa Mar har ligget Viborg By, dens Kommunalbestyrelse og dens Omegn saaledes paa Sinde, som vist denne Jernbane. Man kan jo ganske vist mene, at Folk — og det kan altsaa ogsaa gjælde om Byer — undertiden kunne være tilbøielige til at se Spøgelse ved høilys Dag og tage for stærkt paavet uden sjællig Grund, men jeg tror dog ikke, man i dette Tilfælde uden stor Ubetænksomhed vil kunne beskjylde den Kreds, hvortil jeg har henvist, for at have ladet sig lede af en overdreven og urimelig Frygt, da som sagt den Ting,